Lathund inhalationsteknik

Manualen är faktagranskad och godkänd av Ewa-Lena Johansson, medicine doktor och specialiserad sjukgymnast vid Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg.

Pulverinhalator – läkemedlet administreras med inandning

Instruktion för pulverinhalatorer

1. Fråga om patienten har några funderingar kring användandet av sin inhalator. Informera därefter om behandlingen, hur läkemedlet verkar och varför patienten tar medicinen.
2. Försäkra dig om att patienten sitter eller står i en bekväm position.
3. Låt patienten mata fram en dos läkemedel.
4. Inhalatorn ska hållas lodrätt.
5. Be patienten att göra en djup och lugn utandning bredvid inhalatorn.
6. Säg till patienten att sätta inhalatorns munstycke horisontellt mellan tänderna. Nästa steg är att läpparna ska omsluta munstycket.
7. Be patienten att göra en djup och kraftig inandning genom inhalatorn. Vissa läkemedelstillverkare rekommenderar att patienten ska hålla andan under 5-10 sekunder efter avslutad inhalering. Det finns dock ingen vetenskaplig evidens för att detta optimerar inhalation av pulver.
8. Om patienten ska ta ytterligare en dos bör detta göras efter minst 30 sekunder.
9. Om inhalatorn innehåller kortisonbaserat läkemedel ska patienten skölja munnen med vatten efter avslutad behandling. Det minskar risken för svampinfektioner.
10. Dokumentera den genomförda inhalationsbehandlingen.
11. Inhalatorn ska rengöras minst en gång i veckan. Be patienten att använda en torr servett och inte vatten eller annan vätska.

Vanliga fel

- Patienten gör inte en tillräckligt kraftig utandning innan inhalering. Därmed försvagas inandningsflödet vilket ger en försämrad deposition av läkemedlet till bronkträdet.
- Patienten gör utandningen i inhalatorn. Eftersom utandningsluften är fuktig kan pulvret klumpas samman inuti inhalatorn.
- Inhalatorn hålls inte lodrätt vid frammatning av dos.
- Inhalatorn placeras inte horisontellt med tänderna och patienten har inte slutna läppar under inhaleringen.

Inhalationsspray (dosaerosol) – läkemedlet administreras med drivgas

Instruktion för dosaerosoler

1. Fråga om patienten har några funderingar kring användandet av sin inhalator. Informera därefter om behandlingen, hur läkemedlet verkar och varför patienten tar medicinen.
2. Försäkra dig om att patienten sitter eller står i en bekväm position.
3. Inhalatorn ska hållas lodrätt och skakas innan användning. (Om inhalatorn är ny behöver patienten testspraya en gång i luften för att kontrollera att inhalatorn fungerar).
4. Säg till patienten att göra en djup och lugn utandning bredvid inhalatorn.
5. Be patienten att sätta inhalatorns munstycke mellan tänderna. Nästa steg är att läpparna ska omsluta munstycket.
6. Patienten ska göra en djup och långsam inandning samtidigt som inhalatorns metallbehållare pressas ned.
7. Säg till patienten att hålla andan under cirka 10 sekunder, eller så länge det känns bekvämt.
8. Om patienten ska ta ytterligare en dos bör detta göras efter minst 30 sekunder.
9. Om inhalatorn innehåller kortisonbaserat läkemedel ska patienten skölja munnen med vatten efter avslutad behandling. Det minskar risken för svampinfektioner.
10. Dokumentera den genomförda inhalationsbehandlingen.
11. Inhalatorn ska rengöras minst en gång i veckan. Be patienten att använda en torr servett och inte vatten eller annan vätska.

Vanliga fel

- Inhalatorn skakas inte före användning.
- Patienten gör inte en tillräckligt kraftig utandning innan inhalering. Därmed försvagas inandningsflödet vilket ger en försämrad läkemedelsdeponering till bronkträdet.
- Patienten koordinerar inte sprayens avfyrning med inandning. Därmed finns risk att läkemedlet hamnar i munhålan eller svalget.
- Patienten håller inte andan efter inhalering.